

*delo
življenje*

10

OB 25. OBLETNICI OSVOBODITVE
ŽIROV

23. oktobra letos bo poteklo 25 let, odkar so enote takratne XXXI. divizije NOV in POS osvobodile Žiri. Nemški okupator, pod čigar oblastjo so bile Žiri po kapitulaciji bivše Jugoslavije, je spoznal, da se mu naglo redčijo vrste njegovih somišljenikov, narodnoosvobodilno gibanje pa dobiva vsak dan več novih simpatizerjev. Nemški okupator je spoznal, da raste vloga in moč OF; začutil je nerazpoloženje množic, postal se ga je strah. Zato se je pripravil za umik. Ob odhodu je pobral vse zaloge usnja in čevljev po takratnih čevljar-skih delavnicah. Da si ustvari svoj varen odhod iz kraja je pobral nekatere domačine in jih v Stari vasi pri Bahaču postavil pod močno stražo za talce češ, če nas bodo partizani napadli, bodo šle vaše glave. Toda na srečo se je ves umik Nemcev končal mirno, saj jih partizani niso hoteli napasti, da so s tem ohranili življenje nekaterim aretiranim domačinom.

Z umikom nemškega okupatorja iz Žirov se zapirajo strani stare fevdalne in kapitalistično boržuazne zgodovine z vso svojo vsebino in preteklostjo. Z osvoboditvijo Žirov se prične delovnobojujočemu človeku kraja, odpirati nov čas. Pričeli smo pisati prve strani nove zgodovine, strani, ko prvič v zgodovini delovni človek izvoli

svojo ljudsko oblast, oblast svojih predstavnikov iz ljudi, ki jim najbolj zaupa. Torej 23/10 1943. pomeni v zgodovini Žirov važen mejnik. Prvi izvoljeni NCC prevzame v svoje roke vse politične in oblastne funkcije, je dejstvo časa, ki je imelo močan odmev na Gorenjsko, Primorsko in Notranjsko, na nadaljnje širjenje vloge in moči OF.

S tem dnem se začena za Žiri resnično novo obdobje. V vsej svoji vsebini pa zaživi ustvarjalnost delovnega človeka s svojo ljudsko oblastjo na čelu šele po osvoboditvi. V praznih, orožanih in porušeni- žireh je takoj po vojni ta delovni človek s svojo ljudsko oblastjo na čelu in pod vodstvom KPJ, zavihtel svoje delovne roke, ter s pridnostjo in požrtvovalnostjo pričel obnavljati svoje domove in gospodarstvo. Če pokličemo v spomin Žiri in borbo za kruh pred vojno, Žiri, njih zunanji in notranji izgled, zaposlitev in možnost priti do zaslužka in kruha danes, potem vidimo, predvsem starejši, ki se še takratnih Žirov spominjamo, da se je v tem obdobju dogodilo nekaj velikega. Velikega zato, ker ima danes oblast večina, t.j. delovni človek. V preteklosti pa se je morala večina podrejevati manjšini. Danes si delovni človek preko delavskih svetov in drugih samoupravnih kakor oblastnih teles sam kroji svojo prihodnost.

V tem se kaže neizčrpana moč, samoiniciativnost in ustvarjalnost, če se sprosti v ustvarjalnost vsa energija, volja in sposobnost človeškega uma. To je dokazal naš delovni človek v Žireh, ko je kraj postal kakor cvetoči vrt, poln hotenja, ustvarjalnosti in enotnih ekonomskih ter političnih interesov.

Če pogledamo 23/10 1943 s te plati nazaj, potem šele danes vidimo v njem vso njegovo veličino in pomen. Če bo na teh doseženih ekonomskih in političnih rezultatih in na delu slonela naša ustvarjalnost, enotnost in pripravljenost tudi v prihodnje, bo vsak nov praznik oktobra bogatejši. Bogatejša pa bo tudi naša duhovna podoba, podoba nas samih, iz katere nastajajo vse prvine in dobrine časa v tem prostoru. Vsi zaposleni in iz njih nastajajoča presežna vrednost, vse ekonomsko in kulturno bogastvo kraja in njegov sedanji življenski ritem, je plod našega enotnega dela vsega delovnega življa, je ideja in stvarnost, ki izhaja izpred 25 let. Četrto stoletje je za nami. V času je to malenkost, za nas pa pomeni veliko: je začetek našega novega življenja, je začetek oblikovanja nas samih, je začetek poti naše nove prihodnosti.

Ne smemo pozabiti, da na pre mnogih padlih borcih in njih življenjih slone temelji naše nove domovine. Njih preli-ta kri je kakor rodovitno

seme, ki živo klije na zorani ledini in rodi tiscčere sadove. Varujmo te pridobitve in idejo, bodimo enotni, le s tem bomo za vsakogar, ki bi poskušal rušiti našo svobodo in neodvisnost, kakor nepremagljiva trdnjava. Vsaka naša družina in domačija naj bo za našega sovražnika novo bojišče nova fronta.

Ko nam danes rožljajo na vrata naše prihodnosti z orožjem, danas bi se polastil strah pred stvarnostjo, se spomnimo nazaj na preteklo prehojeno pot, ki je bila kakor Golgota, vendar smo le skozi boj in trpljenje šli v lepše življenje, in tako tudi zmagali.

Ne plašimo se pred sedanostjo, saj je le odsev resničnega življenja in naše prisotnosti v njem. Izkušnje oktobra izpred 25 let naj bodo našo vodilo za prihodnje. Zaupanje in vera v svojo sposobnost ter ustvarjalnost je bila v preteklem osnovna nit in naša moč za premaganje težav, ki jih prinaša življenje in nov jutrišnji dan, kateremu sledimo mirno, vstrajno in z zaupanjem vase.

Peter NAGLIČ

Čslu je izmučen konj dejal
(revež komaj na nogah je stal):
"Danes pa kot č l o v e k sem
garal!"

Dušan MEVLJA

USPEHI IN NEUSPEHI PROIZVODNJE

V primerjavi z prvimi osmimi meseci lanskega in letošnjega leta smo letos povečali proizvodnjo po vrednosti za 10,9%, po količini pa za 20,7%. Ko delamo to primerjavo pa moramo upoštevati momente, ki so pozitivno ali negativno vplivajoči na doseg plana. Pozitivno je vplivala na rezultat predvsem uvedba PVC izdelave (ki pa je stekla šele v aprilu), uvedba traku 52-8 in velika količina parov v enem artiklu za izvoz.

Po drugi strani pa so negativno vplivale na doseg plana velike količine izdelanih lakastih čevljev za izvoz (cca 90.000 parov). Ker so nam proizvajalci laka poleg nekaterih dobrih partij, dobavili nekatere v neodgovarjajoči kakovosti, kar nam je v montaži povzročilo velike težave in s tem tudi manjšo proizvodnjo.

Ker modeli, ki jih letos proizvajamo za Sovjetsko zvezo, niso bili izdelani v naši tovarni in so bili nekateri opremljeni z neustreznimi petami, (ki jih nismo smeli zamenjati), so pri serijski izdelavi nastale velike težave pri nalepljenju podplatov.

Tudi pri izdelavi smučarskih čevljev nam ni šlo vse gladko. Predvsem je bil največji problem v predolgih dobavnih

rokih uvoženih materialov, (n.pr. zaklopke, granulati itd).

Pri izdelavi eksporta za Sovjetsko zvezo nam je povečala potrebe po novih delavcih usnjena podplatna izdelava. V poletnih mesecih smo to rešili z zaposlitvijo dijakov na nekvalificiranih in polkvalificiranih delovnih mestih. Ker je večina letih zapustila tovarno v začetku šolskega leta, smo zato sprejeli potrebno število nekvalificiranih delavcev.

Poseben problem naše tovarne pa so za letošnjo jesen in verjetno tudi še za naprej naše šivalnice. Ker sedanja moda zahteva vse več kompliciranih modelov, zahtevnih materialov in zaradi večjega napredka mehanizacije v montaži, bo nujno potrebno pojačati izdelavo gornjih delov z raznimi izboljšavami, mehanizacijo, in zaposlitvijo novih delavk. Ker je bila situacija glede izvoza na Vzhod zelo nejasna, je prevladovalo mišljenje, da bi bilo zaposlovanje novih delavk zelo tvegano in da je treba kljub težavam, ki bodo nastopile, sprejem novih delavcev začasno odložiti, dokler ne dobimo dokončno potrjenih naročil za Vzhod.

Miloš MLINAR

(st obrnjene devize: pes, ki laja - tudi grize.

ODBIRA NOVIH MODELOV POMLAD - POLETJE

Zopet je za nami konferenca komisije za izbor kolekcije, o kateri bi rad podal nekaj značilnih podatkov, obenem pa izrekel svoje zapažanje in ugotovitve o delu konference. Konferenci je bilo predloženih 430 modelov, od katerih je zbranih 87, ali če se drugače izrazim, od vseh modelov je bil izbran vsak peti.

Skupno je bilo naročene obutve 203.000 parov in odpade na artikel količine 2.330 parov. Naročenih količin po artiklih in po barvah je 145 in tako znese 1.400 parov obutve na barvo in artikel.

Naročilo obutve po grupah je tako:

Moški gojzer šivani	4.600 p.
" skozi "	1.000 p.
" nizki lepljeni	42.800 p.
Ženske gumarice	5.500 p.
" salonke	63.900 p.
" sandale	68.700 p.

Iz prikazanega vidimo, da je število predloženih vzorcev kar precejšnje in je bila s tem dana možnost dobre izbire še posebno, če ugotavljamo, da so modeli v glavnem ustrezali trenutnim zahtevam kupcev in so nosili potrebne modne oblike in konstrukcije. V predloženi kolekciji so bile v sorazmerju zastopane vse grupe, ki ustrezajo naši proizvod-

nji, kar je tudi dobro vplivalo na pravilno izbiro.

Gojzer šivane in težke obutve ne bi posebej obravnaval, ker je to za nas značilna skupina in razvita do maksimalnih možnosti. Sprememba podplatne izdelave pri smučarski obutvi v PVC izvedbi je bila dobro sprejeta in bo v nadaljnji prodaji te obutve imela pozitiven vpliv.

V moški nizki obutvi smo videli, da prevladujejo vzorci športne oblike in v pretežno rjavih barvnih tonih, kar je značilno za sedanje potrošnikove zahteve. Po daljšem času je tako masovna črna barva pri tej obutvi zelo upadla in se uporablja največ še v salonskih večernih modelih. Prav je, da so naši modelirji to upoštevali in naredili take vzorce, po katerih bo spomladi največje povpraševanje. Tudi količine naročenih čevljev dokazujejo, da je ta skupina močna in da so modeli ustrezali trenutnim zahtevam. Upam si trditi, da so bili v tej grupi najslabše obdelani lažji poletni polčevlji, saj so si bili modeli medseboj precej podobni in manj zanimivi od vzorcev športne grupe. Ti modeli niso vsebovali nikakih novosti, skratka bili so nekoliko zastareli in na zunaj pustili.

Skupina ženskih gumaric je zelo skromna in kaže kot tudi kažejo podatki raziskave tr-

žišča, da je ta grupa čevljev v hitrem opadanju. V takih primerih moramo brezpogojno pravočasno reagirati na tržno gibanje in s pravo količino odgovoriti tržnim zahtevam.

Ženske salonke so še vedno ena najzanimivejših in po drugi strani tudi najzahtevnejših skupin obutve. Povpraševanje po tej obutvi je veliko zato dobri in skrbno pripravljene modeli prenesejo dokaj visoko ceno. V tej skupini je možnost dobrega zaslužka velika zato je prav, da jo nenehno razvijamo in izpopolnjujemo in smelo sledimo vsem modnim novostim. Značilno za našo kolekcijo, ženskih salonk je obilica lepih športnih modelov, ki danes prevladujejo v uporabi. Prav tu smo dosegli visok nivo sodobnosti in nam konkurenčni boj na trgu ne more škodovati.

Navajam še druge ugotovitve, da pa je skupina strogih salonk, ki je namenjena večerni uporabi, precej šibka in tu se nam še kažejo možnosti razvoja. Obenem pa nam ta ugotovitev tudi kaže nekako spontano specializiranost naše proizvodnje. Vsekakor spada ta ugotovitev v naše nadaljne razprave in terja dokončnih zaključkov.

Ženske sandale so tudi skupina obutve, ki postaja čedalje bolj zanimiva in aktualna. Količina prodanih sandal se v zadnjih dveh letih nenehno povečuje. To je čevelj, ki ga ne uporabljajo več pretežno mestni potrošniki, temveč si je pot

uporabe utrl v sleherni kotiček našega tržišča. Imam občutek, da so potrošnikove zahteve pri tej obutvi še natančnejše, zato smo tu še bolj odvisni res od dobrih modelov. Ravno pri sandalih ugotavljamo, kako nekateri modeli - kot pravimo dobro "vžgejo" na tržišču, drugi slabši pa se v neki meri še težje prodajajo od slabših salonk. Zato je izbira v ženskih sandalih najzahtevnejša in je pri njej potrebno uporabiti največ znanja in dobrega predvidevanja, kakšna je nova moda in kakšne bodo tržne zahteve. Izbira v tej skupini je bila možna, mislim pa, da je v nezbrani kolekciji ostalo vse preveč sodobnih modelov, ki bi sigurno bili dobro sprejeti pri potrošnikih. Ugotavljam, da ravno sandal enostavnih gornjih krogov z lepimi izrezi, ni komisija dobro sprejela.

O parih predloženih modelih otroške obutve bi rekel le to, da je bolje izdelovati tiste skupine obutve, za katere smo že dokazali, da smo uspešni, kakor pa, da z začetniško muko in z vse silo hočemo v naši proizvodnji dvigniti še to grupo in si s tem naložiti dodatno tehnično organizacijsko delo. Mislim, da grupa obutve, ki v našem primeru za, seboj ne nosi zadostnih količin, ne more biti dobro razvita in se ne bo dobro obnesla v konkurenčnem boju s specializiranimi tovarnamo otroške obutve.

Na koncu bi rad omenil še uporabo barv v naši bodoči kolek-

ciji. Na sejmu obutve v Firencah smo lahko videli, da je glavna značilnost nove mode, kar predvsem velja za skupino sandal, velika pestrost najrazličnejših barvnih kombinacij, ki v velikih primerih predstavlja skoraj edino razliko med modeli. Ravno te značilnosti pa mislim, da v izbiri nove kolekcije nismo dovolj upoštevali in smo se preveč držali poedinih podobnih barvnih odtenkov. Še vedno se preveč bojimo živahnih pastelnih tonov, ki dostikrat dajejo modelom pravo mičnost in jih zato radi kupujejo.

Prepričan sem, da je naše prihodnje poslovanje v veliki meri pogojeno z dobrim delom izbora kolekcije zato smatram, da je poleg pohval vredno spregovoriti tudi o pomanjkljivosti, ki jih moramo v bodoče odpravljati in si s tem zagotoviti mesto v vrhu jugoslovanskih proizvajalcev obutve.

Tomaž JUSTIN

NOVICE IZ KADROVSKEGA ODDELKA

Že v prejšnjem mesecu smo predvidevali, da bo v prvi polovici septembra treba zaposliti še nekaj delavcev in delavk. V septembru so nastopili delo Primožič Ivana kot snažilka, Kobal Lidija, Perič Blagica, Čadež Marinka, Oblak Milan, Jareb Milan, Tinauer Rudi in Spik Marija pri delih v skladišču gotovih izdelkov, Fe-

dran Slavko KV čevljar, Velkavrh Marija, Polanc Anka in Bogataj Marija v montaži lahke obutve, in Oblak Milan v sekalnici. Iz JLA se je vrnil Jezeršek Jože in nastopil delo v skladišču.

Delovno razmerje je v prejšnjem mesecu prenehalo Trček Miranu zaradi nadaljnega šolanja na STČŠ v Kranju, Kokol Olga in Stanonik Marija sta prav tako prenehali delo zaradi šolanja, Kuštrin Jože pa je odšel na odsluženje vojaškega roka.

V obratu v Gorenji vasi je prenehal z delom Bogataj Vinko zaradi nadaljevanja študija na STČŠ Kranj.

V prodajni mreži podjetja so bili v septembru zaposleni Babič Zlatko, Bingule Ivan, Mikič Matija in Glavina Viktor. Delovno razmerje je na podlagi odpovedi prenehalo Snežič Adeli, Bošnjak Slavici in Vrban Ivanu.

Število vseh zaposlenih v preteklem mesecu je bilo 1141, od tega v obratu v Žireh 879, v obratu Gorenja vas 113 in prodajni mreži 149.

Angelca FILIPIČ

Poročeni v septembru:

Kosmač Marija - Zorka, Bogataj Vinko, Lukan Urška.

Iskreno čestitamo!

RAZSTAVA V PARIZU

Dne 12.9.1968 popoldne sem odpo- toval z vlakom iz Ljubljane na ogled velike čevljarske usnjarske razstave v Parizu. Po prihodu v Pariz sem si prvi dan ogledal sejem na splošno in ugotovil, da je to eden največjih sejmov, kar sem jih do sedaj videl. Na sejmu je bilo razstavljenno sledeče: čevlji, okrasi, galanterija, to je torbice, krzneni oblačila, zgornje in spodnje usnje, razna embalaža in stroji vseh vrst. Mene so seveda najbolj zanimali čevlji.

Čevlji so bili zelo dobro zastopani in res lepi. Ženski čevlji so bili razstavljeni v vseh širinah konice. Konicica ni šla več v širino, ampak celo v malo ožjo obliko. Konicica tega čevlja je malo zaokrožena in kot izgleda bo to kopito drugo leto tudi že pri nas iskano. Barve so zastopane v vseh odtenkih, zelo veliko pa je čevljev v antik materialih. Tudi lakasti nič ne zaostajajo za njimi po številu. Opazil in pogrešil sem čevlje iz semisa in antilopa. Ti so bili zastopani v zelo skromnem številu. Pri podplatni izdelavi sem opazil, da niso več nazobčani (samo višje pete in salonski čevlji) ampak so gladki. Športna grupa pa še vedno zahteva nazobčan okvir in malo grobo izdelavo.

Pete pri salonskih čevljih niso več tako široke in debele,

so precej tanjše in ravne in dajo opazovalcu vtis elegancije in vitkosti. Tudi na podloge polagajo precej pozornosti, saj je pri vseh čevljih skrbno izbrana in skladno kombinirana. Večina podloge pa je svetle barve (ŠAMPANJ).

Moški čevlji so tudi lepi in vsi se zelo svetijo. Kopita niso širša od naših, večerni so celo malo ožji. So zelo lepo stegnjeni in oblikovani (balhani), kar se pa posebno lepo vidi pri črnih večernih čevljih. Precej čevljev je na mokasin kroj, brez zavezovanja, veliko pa jih je tudi na navadni derby. Zelo veliko čevljev ima kapico s srčastim izrezom, razno perforacijo in nazobčanimi (odsekanimi) robovi. Športni čevlji so v rjavo-rdeči barvi zgornjega usnja, svetlečega lica, večerni pa so v večini črni. Seveda so tudi v drugih barvah, vendar je te barve največ opaziti.

Škornji so moderni - še vedno visoki, največ pa je bilo na sejmu takih čez koleno. Na ulici pa je še vedno videti največ škornjev, ki segajo le do podkolena.

Kože so bile razstavljene v vseh mogočih barvah, prevladoval pa je tudi tam antik.

Anton HRIBAR

NAJBOLJ ISKANI ARTIKLI NA TRŽIŠČU

Vsa povojna leta pa do reformnega leta 1965 je pri nas primanjkovalo dobrin za zadovoljitev osnovnih potreb in želja potrošnikov. Ti so bili zadovoljni, da so željeno dobili, modnost in zunanji videz sta bila postranskega pomena.

Da se je položaj v zadnjih treh letih precej spremenil, lahko sami opazimo v trgovinah, kjer se na policah kopiči najrazličnejše blago, katerega se proizvajalci na moč trudijo čim uspešneje realizirati. Ob vse večji konkurenci si proizvajalci prizadevajo, da potrošnike z reklamnimi akcijami seznanijo o kvaliteti in prednostih njihovih izdelkov. V taki situaciji trg odloča o uspehu ali neuspehu podjetij - tudi naš uspeh je končno odvisen od potrošnikov - ali bodo naši modeli ustrezali vsem zahtevam natančnih potrošnikov, ali bo zmagala konkurenca. S strahom in pričakovanji začenjamo vsako novo sezono, ali smo izpolnili vse pogoje, da uspemo, ali pa smo prezrli bistveno, kar bo bistro oko potrošnikov takoj opazilo.

Poletna sezona je za nami in že si v trgovinah ogledujemo nove jesenske modele in se čudimo dokaj visokim cenam, a kljub temu ne morem mimo podat-

kov o naši spomladansko-poletni kolekciji. Gotovo se še vsi spominjate modelov moške kolekcije, skoraj vsi so ostali kot prejšnja leta, čeprav se je konkurenca že ponašala z novimi modernimi modeli. V tej sezoni se je izkazalo, da se tudi moški precej zanimajo za svojo modo, prav to pa nam je pripravilo precej težav za realizacijo moških modelov. Vso sezono smo imeli težave z zalogami v tovarni in trgovinah, morali smo znižati cene, pa je kljub temu ostalo na zalogi v trgovinah preko 20.000 parov, kar predstavlja 40% vse realizacije naših moških čevljev.

Mnogo boljši so bili ženski modeli salonk z močnejšo peto in okroglo konico, starejši vzorci pa so bili slabše prodajni. Najuspešnejše so bile seveda ženske sandale, saj smo jih letos prodali dvakrat več kot lani (lani 31500 parov, letos skoraj 66000) kljub velikim količinam uvoženih sandal in natikačev. Posameznih modelov smo prodali tudi od 3000 do 7000 parov (art. 66881 - 6800 parov, art. 66887 - 5400 parov, art. 66888 - 5000 parov).

Ali bo naša jesenska kolekcija izpolnila pričakovanja? Smo sredi neumornega izdelovanja čevljev za domačo prodajo in izvoz. Komaj smo poslali na tržišče prve jesenske modele, smo že dobivali iz vseh prodajalnih prav razveseljive novi-

ce o novih modelih.

Če sem že spomladansko moško kolekcijo slabo ocenila, moram za jesenske modele trditi prav nasprotno, škoda je le, da so bila naročila tako skromna. Najbolj iskana na tržišču sta artikla 75102 in 75103 iz rjavega antik boksa. Skraj vse naročene količine smo prodali v septembru (art. 75102 - 2300 parov, 75103 - 1200 parov), spomladi smo v vseh mesecih prodali komaj toliko ali pa še manj. Vsekakor so jesenski modeli pravo nasprotje spomladanskih, zato pričakujemo, da bodo potrošniki vse dobro sprejeli, zlasti še, ker opazamo, da ima konkurenca precej višje cene dobrih modelov.

Ženski svet je v izbiri še mnogo natančnejši od moškega, zato je izbira kolekcije ženskih čevljev še težja. Ženske vedno vedo, kaj je moderno in kaj ne, kaj okusno in elegantno. V jesenski kolekciji skoraj ni špičastih pet in ostrih konic, čevlji so izdelani iz lakov in antik boksov, ki so v tej sezoni potrošnikom posebnost vseč. V pretekli sezoni so bili najbolj iskani modeli z bogatimi kovinskimi okrasi, sedaj pa je povpraševanje po njih že mnogo manjše. To je v prvem mesecu prodaje že potrdiril naš art. 66264. Največje povpraševanje je po enostavnih modelih, ki jih krasi le okrasni šivi in vrtanja na prednjem delu ter umirjeni okrasi in šnale. Od prvih mo-

delov, ki jih imamo v prodaji, dobro opazimo, da so bile tudi tu naročene precej skromne količine. Naj povem, da ima konkurenca tudi pri ženski obutvi precej višje cene od naših, kar nam tudi precej obeta. Kako natančno je žensko oko pri izbiri čevljev, nam pokaže primerjava artiklov 66268 in 66269 - oba sta si v osnovni izdelavi skoraj enaka, loči ju le različno velik okras, ki pri prvem magično skrajša prednji del, pri drugem pa ga izrazito poudari. In v prodaji - prvega smo v prvem mesecu prodaje prodali 850 parov, drugega le 150 parov. Že samo to nas opozarja, da moramo biti pri izbiri modelov zelo natančni, da bomo vsako pomanjkljivost opazili pred naročilom, ne pa, da nas bodo na napake opozarjali šele potrošniki.

Izkušnje prodaje enega samega meseca seveda ne morejo biti zagotovilo, da bo celotna kolekcija uspela, vendar lahko trdim, da prvi vtisi pri potrošnikih mnogo pomenijo, zato lahko upamo, da nam bo veliko povpraševanje po naših modelih prineslo precej boljši uspeh kot v pretekli sezoni.

Anica GOVEKAR

Duh po plesnobi v pohištvo odstraniš z lugom kamene soli, kateremu dodaš malo kalijevega hipermangana.

VTISI IZ FIRENC

Firence so mesto v sredini Italije. Italijani mu pravijo mesto rož in umetnosti. Za umetnost jim tudi nihče tega ne oporeka. Tam je tudi največja razstava čevljev in kož, ki je dosegla mednarodni pomen. Iz 76 držav pridejo gledat proizvajalci kot tudi trgovci premike mode, barve in desene. Trgovci pa sklepajo pogodbe in iščejo najcenejšega proizvajalca, konkurenca je tako huda, da nobeden ne ve, kaj bo delal, ker se vse med seboj žre - kot džungla.

Na izbiro imajo trgovci 200 tisoč vzorcev od ročnih salonk do strojne izdelave, po želji tudi z zlatim okrasom. Vzorci so iz vseh barv, ker je iz več držav, več okusov in s tem lahko ustrezajo vsakemu najzahtevnejšemu kurcu. Razstavljeni so bili poleg čevljev tudi vsi pripomočki: okrasi, barve, kopita in zelo lepi okrasi za izložbe.

Razstavljeni so bili tudi stroji - pretežno italijanski, le nekaj je bilo Pffafovih in Singerjevih. Kar je bilo novega, je bilo vse do kraja avtomatizirano, so pa ti stroji dragi in komplicirani za popravilo. Ostali stroji so bili starejšega tipa, ki jih pri nas ne uporabljamo več. Zanje so interesenti iz nerazvitih držav.

Ogledal sem mostni stroj za sekanje zgornjega ali spodnjega usnja, na katerega mizo lahko položi delavec cele kože in z elektronskimi napravami premika glavo sekala in s tem doseže veliko produktivnost. Razstavljeni so bili sami tekoči ali verižni trakovi, ker le ti so garant za večjo storilnost in ekonomično proizvodnjo tako zatrjujejo danes na zapadu.

Nekaj iz privatnega pogovora. Proizvajalci trdijo, da je konkurenca pri njih zelo huda. Severna Italija se bori za modo in kvaliteto, dočim jug (Calabrija) dela izredno poceni čevlje. Te tovarne jim je napravila vlada, da rešuje problem zaposlovanja.

Ivi POLJANŠEK

TUDI TEHNOLOGI BI SE MCRALI STROKOVNO IZOBRAŽEVATI

V letu 1966 smo v našem podjetju spremenili organizacijo strokovnih služb, kar naj bi omogočilo hitrejši razvoj in boljše delovanje posameznih služb in podjetja; vse z namenom, da bi bili kos nalogam, katere je pred nas postavila gospodarska reforma. Danes ugotavljamo, da je kljub zboljšanju organizacija še vedno zelo pomanjkljiva. Kazalo bi drugače organizirati

prodajo, nabavo, komercialno na sploh. Izpolniti moramo organizacijo vseh sektorjev. V razvojnem sektorju pa moramo ločiti operativne službe od čisto razvojnih. Sedanji razvojni sektor nam komaj zadošča za operativo; le malo ostane časa za perspektivni razvoj oziroma študij novih boljših metod dela in novih tehnoloških postopkov. Da bi bili temu kos, moramo čimprej določiti, kaj naj delajo tehnične službe razvojnega sektorja in kaj razvojne službe.

Zaradi prezaposlenosti strokovnjaki, ki so odgovorni za proizvodnjo, vse premalo študirajo, nimajo časa obiskovati strokovnih seminarjev in ne obiskujejo razstav, na katerih so prikazani novi dosežki čevljarke industrije. Naši tehnologi ostajajo doma obdani z vsakdanjim delom, zaradi tega ne morejo študirati novosti in se seznanjati z novimi dosežki v svetu. Noben strokovnjak ni tako dober, da bi lahko brez strokovnih ekskurzij, brez posvetovanj in brez študija uspešno vodil proizvodnjo. Vsaka pa naj si bo še tako majhna razstava ali modna revija lahko pripomore k boljšemu uspehu na tistem delovnem mestu, ki zahteva študij novosti.

Preveč se zapiramo vase in ne obiskujemo niti tistih sorodnih podjetij, ki so v zadnjih letih hitro napredovala. Z ogledom njihove proizvodnje in izmenjavo mnenj bi lahko

marsikaj pridobili brez posebnih proučevanj.

Če pogledamo nekaj let nazaj, tudi naši modelirji in trgovci niso dovolj zasledovali mode v svetu, zato takrat tudi nismo dosegali dobrih uspehov v modni obutvi. Danes, ko jim je ta možnost dana, se zelo pozitivno odraža pri izdelavi in sprejemanju novih modelov.

S povedanega nam ne preostane drugega kot da bolj skrbimo za izobrazbo strokovnega kadra v podjetju, če hočemo hitreje napredovati, to pa si prav gotovo vsi želimo. Nikdar nam ne sme biti žal vloženih sredstev v tisto, za kar vemo, da se bo zagotovo obrestovalo; to so poleg ostalega vedno in vselej na prvem mestu strokovni kadri.

Ivan CAPUDER

MLADINSKI SEMINAR V ŠMARJEŠKIH TOPLICAH

Mestni komite ZMS Ljubljana je organiziral v Šmarjeških in Dolenjskih toplicah dvodnevni seminar o zaposlovanju in vlogi ZMS v delovnih organizacijah. Iz Alpine smo se seminarja udeležile tri mladinke.

V Ljubljani se nas je zbralo okrog 90 mladincev in en avto-

bus je odpeljal v Šmarješke, drugi pa v Dolenjske toplice. Še predno smo se odpeljali, je SAP poskrbel za jutranjo telovadbo. Kar trikrat smo se morali presesti.

Po eno in pol urni vožnji smo prispeli v Šmarješke toplice, kjer smo kar hitro pričeli z delom, saj smo imeli predvidenih veliko predavanj.

Prvi dan nam je tov. Nada Sfiligoj predavala o mednarodni delitvi ter o gospodarskem in političnem položaju Jugoslavije.

Tov. Božič nam je prikazal probleme zaposlovanja mladih, socialnega zavarovanja, pokojnin itd. To sta bili dve obširni temi, tako da smo morali kar ves dan pridno poslušati. V zvezi s temi problemi so se razvile tudi živahne razprave.

Po večerji smo bili prosti in ta čas smo se pogovarjali z mladimi iz drugih krajev in si odkrivali naše probleme in delo. Drugi dan, v nedeljo smo poslušali predavanja o vlogi mladine v delovnih organizacijah, o katerih nam je govoril tov. Živko Pregl. In nazadnje smo se delno pripravili na konferenco, ki bo prihodnji mesec v Ljubljani.

Na kratko smo vam skušale prikazati naše dvočnevno delo, ki bi bilo seveda koristno za vsakega mladega človeka.

Udeleženske seminarja

Z AVTOBUSOM V NOVO GORICO

Težki oblaki so pokrivali nebo nad nami, ko smo se v nedeljo 15/9 1968 zjutraj zbirali pred tovarno, da se odpeljemo na proslavo 25. obletnice vsesplošne vstaje Primorske. Naš cilj je bil Goriška metropola.

Porazdelili smo se po avtobusih in krenili iz Žirov. Pot nas je vodila preko Kladja v partizansko središče Cerkno. Dež je neusmiljeno padal, vendar smo upali na boljše vreme, ker smo se oddaljevali gorskemu svetu vedoč, da na Goriškem dež nima take tradicije kot pri nas v Žireh.

Od vasi Most na Soči smo se peljali skozi ob reki Soči. Občudovali smo njeno prekrasno barvo in mogočno strugo, ki si jo je tekom časa zdolbla med tako močne skale. Gospodarsko je zelo dobro izkoriščena, saj je na njej več central; zelo lep videz na zunaj ima HE Dobljar. Pot nas je vodila tudi mimo velike tovarne cementa in salonita "15. september" Anhovo. Ta tovarna nosi naslov iz pomembnejšega datuma NOB za Primorsko.

Po kratki vožnji se nam je pokazal grič Sabotin, dobro znan iz 1. svetovne vojne, na koncu Sabotina pa znameniti solkanski most z enim samim obokom. In že smo bili

in je začela zalivati kletne prostore in to kopitarno, staro kotlarno, jedilnico, skladišče zg.usnja, novo kotlarno, pomožno skladišče forniture, klet menze in pomožno skladišče ekspedita. Vsi ti prostori imajo odtočne jaške, ki so speljani v kanalizacijo. Ker pa iz jaškov zaradi prevelike količine vode ni odtekala, je naraščala v prostorih. Na znak alarma s sireno so prihiteli na pomoč gasilci s svojimi črpalkami in odsesavali vodo iz prostorov.

Ostali člani našega podjetja pa so pridno pomagali delati nasip, da bi voda pridobila svoje korito in odtekla po njem.

Če bi bilo to ponoči, bi prišlo lahko celo do smrtne nesreče. Za tovarno imamo prostor za apno, ki je odprt. V to apnico sta padla dva delavca, ki sta pomagala pri delu. To pišem kot opozorilo, da ob poplavih ne sme hoditi sam človek. Pri delu naj bodo skupine večje, pri evakuaciji pa naj bodo ljudje povezani z rokami med seboj v verižnem sistemu.

Pri hitri intervenciji ni bilo večje škode, za kar se lahko zahvalimo vsem, ki so sodelovali in pomagali reševati, da ni prišlo do večje škode. Naklonjeno nam je bilo tudi vreme, ker je prenehalo deževati in je začela voda upadati. Svoj delež pa je opravila tudi Ljudska milica, ki je odgnala

iz dvorišča vse radovedneže, ki niso sodelovali pač pa delali napoto ostalim reševalcem.

Upam, da je bila to šola in da bodo ljudje na odgovornih mestih premislili, da so potrebni večji jarki in odtočni kanali, da bi voda ne prišla v hiše ostalega prebivalstva.

Franci POLJANSEK

Iz finančne službe smo prejeli tudi podatke o nastali materialni škodi ob poplavi. Komisija, ki jo je imenoval upravni odbor podjetja, je ugotovila, da je prišlo do škode v sledečih zneskih:

- pri kartonih, ki so bili vskladiščeni v kletnih prostorih, znaša škoda 2.523,20 ND
 - pri okrajcih taniranih je znesek le malenkosten in znaša 78,20 ND
 - pri ureditvi dvorišča in prostorov pa je bilo potrebno vložiti za odpravo posledic poplave 1.562,01 ND
- Skupni stroški 4.163,41 ND

Uredništvo

Uši na cvetlicah ali lončnicah uničiš, če jih potreseš s pepelom od cigar ali cigaret.

v Novi Gorici. Prometa je bilo veliko, naj omenim, da je pripeljalo na proslavo žez 20 vlakov, nešteto avtobusov in osebnih avtomobilov, skratka poplava ljudi.

Čeprav je bilo vreme bolj jesensko, kar sta izpričala blato in težki oblaki, vendar to ni motilo ljudi. Že pred enajsto uro so se začeli zbirati pred tribuno. Ob enajstih so prikorakale delegacije enot IX. korpusa in prekomorskih brigad. Najprej je govoril predsednik pripravljalnega odbora tov. Milan Vižintin Nato je imel glavni govor tov. Kardelj. Na proslavo so prišle delegacije iz vseh republik in drugih slovenskih manjšin Italije in Avstrije. Veličasten je bil pogled na združen moški pevski zbor. Peli so zelo lepo, posebno pa nas je navdušila italijanska pesem "La Brigatta Garibaldi". Ta pesem globoko izraža, kako močno so bili povezani italijanski garibaldinci in primorski partizani. Ko je bilo proslave konec, smo se porazgubili po svoje; ogledali smo si mesto, nekateri so ga prvič videli in razne druge stvari. Paše za oči je bilo dovolj. Mi smo si ogledali znamenito grobnico Burbonov na Kostanjevici.

Dan je minil zelo hitro in kar je največ vredno - brez dežja. Vsi smo bili zadovoljni in se veselo vrnili domov.

Sindikata Alpine nam je omogočil brezplačno vožnjo, kar se je zelo odražalo v veliki udeležbi, saj so izpred Alpine odpeljali kar trije avtobusi. V imenu vseh lepa hvala za tako organizacijo, saj smo s tem pokazali, kako blizu nam je primorski človek. Težko je bilo življenje Primorca pod 25. letnim fašizmom. Z vseplošno vstajo se je skupno z drugimi narodi Jugoslavije osvobodil in živi srečno pod skrbnim vodstvom tov. TITA.

Ivanka BEKŠ

ELEMENTARNE NEZGODE IN OBRAMBA PROTI NJIMI

Najhujša sta potres in poplava ker smo nemočni proti takim elementarnim nezgodam.

V nedeljo 22/9 1968 se je pripetila taka nesreča pri nas v Žireh in to v tovarni sami.

Popoldan, ko je deževje že ponehaval, je iz strani Žirovski vrh pritekla voda, ki je ne pomni od leta 1926. Preko cele ravnine so bili vsi potoki in grabni polni vode in je prestopala svoje bregove. Vsa voda se je zbrala na najnižji točki v Stari vasi pri Bahaču, kjer ni nobenega večjega propusta, da bi se voda odtekala. Ker je bilo vode veliko, je nastopila do tovarne

ZANIMIVI SPORTNI DOGODKI

Tekmovanje v Gorenjski košarski ligi za pionirje se bliža koncu. Še eno kolo je ostalo do konca, pa bomo zopet vedeli, kdo je prvi pri pionirkah in kdo pri pionirjih. Pred zadnjim kolom lahko že skoraj zagotovo trdimo, da bodo v obeh konkurencah prvi košarkarji ŠŠD "TABOR" Žiri.

V spomladanskem delu tekmovanja so pri pionirjih vodili Žirovci brez zgubljene tekme in z odlično koš razliko. V jesenskem delu tekmovanja so tudi odlično startali, saj so premagali v Škofji Loki:

Mladi rod I. z 34 : 28

Mladi rod II. z 50 : 30,

nesrečno pa so izgubili doma z Jesenicami z 37 : 45.

Zadnjo tekmo igrajo v Radovljici z istoimenskim klubom.

Tudi poraz z minimalno razliko, jim zagotavlja prvo mesto in tako bodo drugič zapored osvojili prvenstvo Gorenjske za pionirje.

Tudi dekleta so bila po prvem delu tekmovanja na prvem mestu. V drugem delu tekmovanja pa so premagale:

Trato z 43 : 20

Mladi rod z 22 : 9

izgubile pa so tekmo z gimnazijo Škofja Loka z 21 : 26.

Zadnjo tekmo igrajo doma z

Medvodami. Ker medvode niso kdo ve kako dobra ekipa, računajo na zmago in seveda na prvo mesto v Gorenjski ligi.

Če bodo eni in drugi postali Gorenjski prvaki, bo to nekako lep uspeh zamahade košarkarje, ter obenem Markotu in Dariju Erznožnik lepa vspodbuda za še nadaljne delo pri vzgajanju dobrih košarkarjev.

Kljū temu, da vsako leto zapusti šolo več dobrih košarkarjev, v Žireh vendar nimamo dobre članske ekipe. Glavni vzrok je pred vsem v tem, da ni obstajal noben košarkaški klub, v katerem naj bi si mladi izpopolnjevali svoje znanje. Kot vse kaže, bo temu sedaj konec. Ustanovljen je košarkaški klub in tudi dvakrat tedensko redno trenira. Fantje imajo v načrtu, da se spomladi prijavijo v Gorenjsko ligo za člane. Če bo čez zimo usposobljena dvorana v TVD Partizan za redne treninge, potem imajo vsekakor možnosti, da v tej ligi tudi ostanejo. V kakšni formi je ekipa se bo hitro pokazalo, saj bo v kratkem občinsko prvenstvo v košarki v Dolenjem Logatcu.

Za občinski praznik 12. septembra, je bilo v Logatcu organiziranih več športnih tekmovanj. Košarkarji so nastopili na turnirju 4 ekip (KK Dolenji Logatec, ŠŠD Boščnost Gorenji Logatec, KLI in Žiri), ter zasedli drugo mesto za Dol. Logatcem.

V odločilni tekmi za prvo mesto so se dogajale čudne stvari. Sodnik, (ki je bil iz Logatca) je Logatčanom dovoljeval vse, (tako, da je bila tekma bolj podobna rugbyju, kot košarki) pri zapisnikarski mizi so delali kar so hoteli, našega predstavnika pa so odgnali. Pa tudi občinstvo se je zelo športno zadržalo, saj so Žirovce zmerjali z vsemi mogočimi izrazi živalskega sveta. Na koncu so nekaterim igralcem zaradi tega popustili živci in malo je manjkalo, da ni prišlo do splošnega pretepa.

V bodoče, če organizator ne bo poskrbel za red in mir za časa tekme, je vsekakor bolje, da nas ne vabijo več tja.

Miha GOVEKAR

MALI OGLAS

Večkrat beremo, kaj ljudje vse zbirajo, od znamk pa do raznih starih predmetov. Neke vrste zbiralec sem tudi jaz. Kot slikarja naše domačnosti me predvsem zanimajo poslikane panjske končnice ali pa slike delane na steklo. Zato naprošam člane našega kolektiva, naj poberskajo po starih podstrešjih in pogledajo, če je kaj podobnega za prodajo. Oglasijo naj se pri meni osebno, ali pa naj dajo svoj naslov pri vratarju in jih sam obiščem.

Jože PETERNELJ

VPRAŠANJA - ODGOVORI

Nekdo pod imenom "Radovednež" sprašuje, če je to hoby, ker šef proizvodnje zelo pogosto obiskuje proizvodne oddelke ne glede na čas.

ODGOVOR: Očividno je, da ne poznate pravic in dolžnosti delovnega mesta šefa proizvodne, zato predlagamo, da si vzamete toliko časa in pridete na zasedanje delavskega sveta (seje so odprte in jih ima vsak član kolektiva pravico obiskovati), mogoče vam bo potem bolj znano, kakšne dolžnosti imajo posamezni vodilni delavci?

Urednik

Učenke "Čevljarskega šolskega izobraževalnega centra Žiri", sprašujejo kako je v naši tovarni s štipendijo za poklic čevljarske stroke in povedo, da druga podjetja dajejo štipendije svojim učencem.

ODGOVOR: Nekaj let nazaj je tudi Alpina dajala štipendije tistim učencem, kateri so se po končanem šolanju nameravali zaposliti pri nas. Sedaj pa so se pokazale potrebe po štipendijah srednjih, višjih in visokih šol za delavce podjetja in bodoče strokovnjake. Zaradi tega za enkrat ne zmoremo vsega. Mislimo pa, da tudi štipendije za poklic čevljarske stroke ne bodo vedno izključene.

Urednik

PESEM JESENSKE ALEJE

Ko listi mojih knjig porumene
in zadobe prhneči vonj davnine,
ko bom, že star, popoldanskega dne
po znanih krajih si budil spomine,

vse mirno bo. Takrat modrost jeseni
vse lepo in vse grdo uravna
ter razstopi v spokojnosti srca,
ki se za nič na svetu več ne meni.

Ne slave, ne denarja, ne ljubezni
ne bo v željah. Le mir, le mir, le mir...

Na park, izmučen v starčevski bolezni,
iztezal vitke prste bo večer.

In šel bom skozi park sam s vojo senco
in s palico prebadal svojo senco.

Janez MENART

"Delo, življenje" je glasilo
~~Alpine~~, tovarne čevljev Žiri.

Ureja ga uredniški odbor:

Silva Burnik, Albinca Možina,
Alfonz Zajec, Anton Hribar,
Jože Peternej, Vladimir Pivk,
Tone Žakelj, Ivan Capuder -
odgovorni urednik, Jožica
Jamnik - glavni urednik.

Izhaaja mesečno. Naklada 950
izvočov.

Žiri, 15. oktobra 1968.

FILMSKI SPORED ZA ČAS OD 15.10.
DO 15.11. V KINU SVOBODA ŽIRI

16.10. 3 in 2
sovjetski zabavni
19.-20. Naloga eskadrile 633
10. ang. vojna drama
23.10. bo naknadno javljen
26.-27. Posodi mi svojega moža
ameriški zabavni
30.10. Londonski lopov
ameriška komedija
2.-3. Konec rimskega carstva
11. ameriški zgodovinski
6.11. Koledcijonar
drama
9.-10. Žandar iz San tropea
11. francoska komedija
13.11. Svetišče greha
ameriška drama

KRIŽANKA ŠT. 24

	1	2	3	4	5	6	7	8		
9						10				11
12						13				14
15						16				17
18						19				20
21						22				23
24						25				26
						27				28
						29				30

VODORAVNO: 1. afriški vojak redne vojske sestavljene iz domačinov, 6. grška črka, 9. rimsko grški stari vek, 10. hodnik pod zemljo, 12. kozmetična krema, 13. širna ravan v tropskih krajih porasla z visoko travo, 15. agavi podobna rastlina iz družine lilij z mesnatimi listi, 16. osvežilna pijača, 17. avtomobilska oznaka Izraela, 18. kačji glas, 19. jezero v Etiopiji, 20. šesta, dvajseta in šestnajsta črka, 21. avtomobilska oznaka Trsta, 22. sprimek snega, 23. kemični element iz skupine hlogenov, 24. prebivalka balkanskega glavnega mesta, 26. vojaški pakt za jugovzhodno Azijo, 27. krvoločna zver, 28. mesto v Vojvodini ob Donavi, 29. osebni zaimek, 30. velika udavu podobna nestrupena kača.

NAVPIČNO: 1. letopisec, 2. plod fižola, 3. snlet las, 4. luka v Izraelu, 5. egipčanski sončni bog, 6. domače govedo, 7. nočna ptica, 8. vrsta vrbe, 9. makedonsko moško ime, 11. judovski kralj poznan po svoji modrosti in slavi, 13. glavno mesto Jemena, 14. opojna sestavina tobaka, 16. pckrivalo, 19. čevljarski tekstil, 20. muza ljubezenskega pesništva, 22. mesto v Dalmaciji, 23. takt pri jazz glasbi, 25. naziv za Hercegovca, 26. kar dela človek ponoči, 28. samoglasnik in soglasnik.

Vladimir PIVK

REŠITEV KRIŽANKA ŠT. 23

VODORAVNO: 1. MASKA, 6. KRETA, 11. SANTOS, 12. RADAR, 13. VR-SAR, 14. HELENA, 15. ISAR, 16. RAMONA, 18. SILA, 20. SODOMA, 23. RINO, 26. NEVADA, 27. KOLAR, 28. SLANA, 29. LIMONA, 30. TOLAR, 31. ATAKA.